

U Z N E S E N I E

Najvyšší soud Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duřu a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci proti obžalovanému **RNDr. J. V. a spol.**, pre trestný čin podvodu spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 na neverejnom zasadnutí dňa 14. apríla 2015 v Bratislave, o sťažnosti krajského prokurátora v Trnave proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 T 2/2003, takto

r o z h o d o l:

Podľa § 149 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 napadnuté uznesenie **sa zrušuje** a Krajskému súdu v Trnave sa ukladá, aby o veci **znovu konal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave na neverejnom zasadnutí uznesením z 11. novembra 2014, sp. zn. 1 T 2/2003, podľa § 231 Tr. por., s použitím § 223 ods. 1 Tr. por. a § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 trestné stíhanie obžalovaných RNDr. J. V. a P. P., stíhaných pre spáchanie trestného činu podvodu spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

ako štatutárni zástupcovia S. (ďalej len S.) Nitra, napriek tomu, že nemali oprávnenie na realizáciu bytovej výstavby v zmysle výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Nitra vložka č. 10014/N a nedisponovali potrebnými peňažnými prostriedkami na financovanie bytovej výstavby, v období od 04.04.1998 do 31.03.1999 v Nitre spoločne po predchádzajúcej vzájomnej dohode aj s M. Z., nar. X. v O., občanom Č., trvale bytom L., okres K., Č., uzatvorili alebo z ich pokynu boli uzatvorené s jednotlivými členmi S. Nitra ako fyzickými osobami zmluvy o zriadení a vedení vkladu člena S. a zmluvy o zriadení a vedení účelového Bytového rentového vkladu S., pričom záujemcom o byty osobne alebo z ich pokynu

prostredníctvom zamestnancov S. Nitra uvádzali, že nimi poukázané peňažné prostriedky - vklady budú uložené na termínovanom účte, budú úročené 5% úrokovou sadzbou a budú použité po vydaní stavebného povolenia na výstavbu konkrétne prideleného bytu, ako aj to, že S. Nitra má k dispozícii stavebný pozemok, projektovú dokumentáciu, zabezpečené finančné zdroje a ukázali im prospekty, fotografie a videozáznam bytov, o ktorých tvrdili, že ich S. Nitra už v minulosti postavilo v Prievidzi a Bojniciach, čo sa však nezakladalo na pravde.

Na základe takto uzatvorených zmlúv, ktoré v rozpore s ich obsahom odkazovali na ustanovenie § 657 Občianskeho zákonníka a nasl. o zmluve o pôžičke, jednotliví členovia S. Nitra poukázali na účet S. Nitra č. X., vedený v P., a. s. pobočka Nitra príslušné peňažné prostriedky v sumách od Sk 56.680,40 do 327.030,-v presvedčení, že sa jedná o sumy predstavujúce 20 % z predbežnej ceny ich konkrétneho už prideleného bytu z plánovanej výstavby S. Nitra, avšak obžalovanými neboli dodržané podmienky uzatvorených zmlúv, nikdy nebola uskutočnená žiadna bytová výstavba a poukázané peňažné prostriedky, následne použili v rozpore s pôvodne deklarovaným účelom, na prevádzkové náklady S. Nitra a iné účely, čím spôsobili poškodeným J. S. škodu vo výške 85.919,-, R. Š. škodu vo výške 167.100,-, K. P. škodu vo výške Sk 167.100,-, K. V. škodu vo výške 167.100,-, Ing. K. B. škodu vo výške 167.100,-, M. K. škodu vo výške Sk 113.349,-, K. V. škodu vo výške Sk 56.680,40,-, D. S. škodu vo výške Sk 327.030,-, I. B. škodu vo výške Sk 114.000,-, L. M. škodu vo výške Sk 128.464,-, R. K. vo výške Sk 167.100,-, Ing. J. J. škodu vo výške Sk 114.630,-, J. V. škodu vo výške 167.100,-, P. F. škodu vo výške 167.100,-, P. K. škodu vo výške Sk 167.100,-, P. D. škodu vo výške Sk 167.100,-, Ing. L. Z. škodu vo výške Sk 270.660,-, Mgr. L. M. škodu vo výške Sk 167.100,-, PaedDr. A. S. škodu vo výške Sk 167.100,-, I. M. škodu vo výške Sk 167.100,-, E. K. škodu vo výške Sk 90.000,-, R. Š. škodu vo výške Sk 167.100,-, H. K. škodu vo výške Sk 114.630,-, M. J. škodu vo výške 167.100,-, Ing. J. O. škodu vo výške Sk 240.000,-, Ing. I. K. škodu vo výške SK 115.000,-, P. K. škodu vo výške Sk 210.000,-, R. Š. škodu vo výške Sk 167.100,-, Ing. J. B. škodu vo výške Sk 167.100,-, S. N. škodu vo výške 167.100,-, D. R. škodu vo výške Sk 167.100,-, S. K. škodu vo výške Sk 167.100,-, T. J., rod. H. škodu vo výške Sk 114.630,-, Z. F. škodu vo výške Sk 115.000,-, G. S. škodu vo výške Sk 114.630,-, J. L. škodu vo výške 167.100,-, M. T., rod. S. škodu vo výške 114.630,-, I. K. škodu vo výške Sk 167.100,-, J. K. škodu vo výške Sk 167.100,-, I. O. škodu vo výške 167.100,-, M. D. škodu vo výške Sk 167.100,-, M. M. škodu vo výške Sk 167.100,-, A.. S. škodu vo výške 167.100,-, S. M. škodu vo výške Sk 167.100,-, L. P., rod. J. škodu vo

výške Sk 114.630,--, Mgr. R. M. škodu vo výške Sk 167.100,--, M. N. škodu vo výške Sk 200.000,--, Z. K. škodu vo výške Sk 167.100,--, M. S. škodu vo výške 167.100,--, R. P. škodu vo výške 270.660,--, D. K. škodu vo výške Sk 167.100,--, P. S. škodu vo výške Sk 167.100,--, Ing. M. R. škodu vo výške 167.100,--, A. M. škodu vo výške Sk 167.100,--, N. M. škodu vo výške Sk 114.630,-- a Ing. A. S. škodu vo výške Sk 146.930,--, čo predstavuje spôsobenú škodu v celkovej výške Sk 8.967.502,40,--,

zastavil, keďže tak ustanovuje vyhlásená medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť krajský prokurátor v Trnave, ktorú odôvodnil nasledovne:

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorá rozhodne o jeho občianskych prácach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Porušenie tohto práva však samo osebe nezakladá neprípustnosť trestného stíhania a článok 6 uvedeného Dohovoru ani neuvádza výslovný dôvod pre zastavenie trestného stíhania. Dôvody pre zastavenie trestného stíhania treba chápať ako zákonom predpokladaný a presne stanovený zásah do zásady oficiality a legality, ktoré patria medzi základné zásady trestného konania a nemôžu byť dané na úvahu súdu o „možnosti“ alebo „nemožnosti“ zastavenia trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 ako to vyvodil Krajský súd v Trnave.

Právna prax a judikatúra súdov Slovenskej republiky je doposiaľ jednotná a vo viacerých prípadoch riešila právne následky porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zmierňovaním represívnych ustanovení zákona, ale nie zbavením sa zodpovednosti rozhodovať o vine a treste. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2006, sp. zn. 1 Tz 2/2006, ktorý v dôvodoch konštatuje, že zastavenie trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 odôvodnené Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd je jednoznačným porušením zákona v prospech obvineného.

Ústava Slovenskej republiky v článku 48 ods. 2 zakotvuje, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu číslo 11, ktorý nadobudol účinnosť 1. novembra 1998 v článku 6 ods. 1 zakotvuje, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Primeraná lehota, v ktorej má byť vec prejednaná nie je výslovne stanovená, je však riešená judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a vyplýva z nej, že v trestnom konaní lehota začína plynúť od vznesenia obvinenia. Pri posudzovaní lehoty je potrebné prihliadať na zložitosť prípadu, správanie osôb, ktoré mali prispieť k prietahom a tiež k spôsobu akým štátne orgány záležitosť prejednávali.

S poukazom na hore uvedené aj keď k podstatným prietahom v dĺžke konania došlo z dôvodov na strane súdu (čo súd konštatuje na čl. 6 uznesenia) má za to, že vec mala byť aj po zmene senátu prejednaná a spravodlivo rozhodnutá.

Krajský prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 149 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 napadnuté uznesenie zrušil a Krajskému súdu v Trnave uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Obaja obžalovaní vo vyjadreniach podaných prostredníctvom obhajcov navrhli sťažnosť prokurátora zamietnuť ako nedôvodnú podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v znení účinnom do 31. decembra 2005 poukazujúc na ústavnú akceptovateľnosť zastavujúceho uznesenia krajského súdu, pričom možnosť takého postupu ilustrovali viacerými rozhodnutiami súdov Českej republiky., Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v jednom prípade aj Ústavného súdu Slovenskej republiky a tiež súdov v Belgicku a Nemecku a rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podľa § 147 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť krajského prokurátora je dôvodná.

Zdôrazniť treba podstatnú okolnosť, že článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je tou medzinárodnou zmluvou v zmysle § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

v znení účinnom do 1. januára 2006, ktorá by prikazovala zastaviť trestné stíhanie z dôvodu neprimeranej dĺžky konania. Legitimizovať postup v napadnutom uznesení s odkazom na rozhodovacia prax napr. nemeckého spolkového ústavného súdu je nenáležité, pretože rozhodnutie o zastavení trestného stíhania pre neprimeranú dĺžku konania tu vychádza z iného právneho základu a síce vnútroštátnej úpravy obsahujúcej mechanizmus reparácie neprimeranou dĺžkou konania vzniknutej ujmy okrem iného aj zastavením trestného stíhania.

Rozhodnutia, na ktoré poukazuje krajský súd v napadnutom uznesení predstavuje exces z konštantnej rozhodovacej praxe v riešenej otázke. Teraz rozhodujúci sťažnostný senát najvyššieho súdu odkazuje na aktuálnu judikatúru. Ide o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2012, sp. zn. 5 To 14/2009, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 10 v čiastke 1/2011. Tu je podrobne vysvetlená dotknutá problematika a okolnosť, že neprípustnosť trestného stíhania pre neprimeranú dĺžku konania nie je zakotvená v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v inom ustanovení Dohovoru ani v inej medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná. Dĺžka konania však môže byť dôvodom pre použitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu. Poukázať treba aj na to, že súd koná v zmysle článku 2 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a pokiaľ nemá právny titul na zastavenie trestného stíhania, je povinný vec prerokovať a rozhodnúť. Odklony v konaní alebo nevykonanie dokazovania (napr. pri vyhlásení o uznaní viny) sú postupy prípustné len pri splnení zákonných podmienok.

V tomto smere zodpovedá filozofia zákona princípom spravodlivosti v zmysle trestnoprávnej ochrany spoločenských záujmov na základe zákona.

Bez ďalšej duplicity argumentácie vo vzťahu k podanej sťažnosti, písomnému vyjadreniu obžalovaných a najmä označenému judikatórnemu rozhodnutiu treba konštatovať, že najvyššiemu súdu nezostávalo nič iné ako napadnuté uznesenie podľa § 149 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 zrušiť a Krajskému súdu v Trnave uložiť, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. apríla 2015

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Libuša Jánošíková